

CINKARNAR

Glasilo Cinkarne Celje

Leto III. Celje, 1. februarja 1956 Štev. 1

Rekonstrukcija stare proge v valjarni

V drugi polovici preteklega leta so se pojavile težave s staro progjo v valjarni. Ta progja je povzročila proti koncu leta zastoj v valjarni, s tem pa smo bili opozorjeni na zastarelost in potrebo rekonstrukcije.

Marsikdo se je že čudil vztrajnosti naših valjačev, ki so kljub stari in majavi napravi valjali mesečno lepe tone cinka. Lomi valjev, ki so bili zadnje čase zelo pogosti, so nam narekovali iskanje novih poti, novih rešitev tega težkega problema. Iskati smo morali nove vire za nadomestitev valjev. Do sedaj nam je valje dobavljala Zelezarna Store, ki pa le s težavo vlije dva valja na leto. Vsled tega smo bili postavljeni pred vprašanje, ali bo severna progja sploh lahko tekla.

V tej situaciji se je rodila ideja totalne rekonstrukcije severne proge, in sicer tako, da bi se lahko uporabili nemški reparacijski valji, ki so dalj časa rjaveli za tovarniškimi plodom.

Tovariš ing. Mikuš mi je ves zaskrbljen zadal naslednjo nalogo: Rekonstruirajte eno izmed prog, pa bomo prihranili toliko milijonov, kolikor je valjev. Zadeva ni bila tako lahka, kakor je to izgledalo na prvi pogled. Ta stara naprava sestoji iz dveh različnih ogrodij. Eno je prav staro, drugo pa je bilo nabavljeno v letu 1946. Po skrbnem študiju in številnih meritvah na licu mesta sem slednjič prišel do zaključka, da je bila pri risanju novega ogrodja storjena ogromna napaka, ki mi je v veliki meri služila za izhodiščno točko pri nadaljnjem delu. Težišče takih del pri rekonstrukciji in pri podobnih izpremembah nasplošno, leži pri zobniških prenosih, kjer je podajalni boben. Delilni krog novega pastorka mi je narekoval možnost spodnjih izmer v ležajih in slednjič uporabo nemških reparacijskih valjev. Tako sem progjo zožil za 8 mm in namestil zobniški prenos po vzgledu na južni progjo. Pastork in podajalni boben sta bila preseljena od prejšnjih 32 na 24 delitvenih skale. Prav interesanten je bil študijskih sredstev, že na razpolago rezultate kupčij iz dopoldanskih sestankov borze v Londonu in lahko na osnovi teh podatkov pri nakupu ali prodaji na borzi v New Yorku ljudi že ustrezno ukrepajo. Prav opoldanski odmor pa omogoča londonskim trgovcem, da pri popoldanskem sestanku že razpolagajo s podatki o sestanku tistega dne v New Yorku.

dij, ki ga je terjal vmesni pastork, ki leži izven centrale velikih koles in zato terja specialno ozobljenje po fazonskem rezkarju. Zobj kot tak je vilek in ni podoben niti evolventnemu, niti cikloidnemu zobniku. Njegova krivulja je neka pokončna evolventa, ki predstavlja prav dolgo kotalečo premico.

Zoženje proge mi je narekovalo troje zamisli: 1. Zagotoviti uporabnost valjev, 2. zmanjšanje upogibnega momenta in s tem odstranitev nevarnosti lomov. Slednje je priporočala tudi mešana komisija iz Jesenic in Slovenske Bistrice v svojem zapisniku, ki navaja zmanjšanje upogibnega momenta in s tem dosego večje trdnosti v ležajnih čepih.

Novost pri rekonstrukciji je prihranitev ležajnih prirubic, ki so dobile podolgovate luknje, da bi se s tem obvarovale strižnih napetosti, ki so prej tako pogosto strigle prihrilne vijake. To je bilo storjeno na podlagi študijskih zaključkov. Potrdilo o pravilnosti pa smo dobili pozneje pri konzultaciji na Aschenbachovem postrojenju, ki ima isto izvedbo.

Konstruktorsko imamo do sedaj že izvedeno linelo spojenega vretena, ki je sposobna, da prevzame vse stranske in vertikalne vektorje sil. Izvedba ima vzmetno vlečaje, ki je prilagojena tudi na nihajoč sistem, da prevzame vsestranske obremenitve.

Pri tem zadnjem generalnem remontu smo dobili mnogo novih izkušenj tako s pomočjo naših starejših strokovnjakov, kakor onih iz Jesenic in Slovenske Bistrice, kakor tudi na podlagi temeljitega študija. Ta preizkušnja nas je usposobila spoznavati napake na valjarniških napravah in hkrati utrdila čut za previdnost in številitve pregleda, ki bodo pravočasno signalizirali nedostanke, ki se pojavljajo. Ob enem pa smo usposobili napravo za obratovanje.

Ing. Kocijan Milan.

TRGOVINA S CINKOM

V prejšnjih številkah smo si ogledali principe trgovanja s cinkom na mednarodnem tržišču, ustaljene kvalitete in vpliv, ki ga imajo cene tistega cinka, ki se proda na borzi, na vso trgovino s cinkom. Danes si bomo za zaključek ogledali kako se praktično vrši poslovanje Londonske kovinske borze.

Borzni sestanku smejo prisostvovali samo borzni mešetariji, ki nastopajo bodisi za svoj bodisi za tuj račun. V okrogli dvorani borze, kjer je sestanek, oznani zvonec pričetek sestanka. Sestanek traja za vsako kovino (kositer, svinec, cink, baker) po pet minut v štirih sezonah. Ko se prvič izvršijo vse kovine, se z 2× desetminutnim odmorom omogoči hitra izmenjava telefoničnih informacij mešetarjev z njihovimi centralami. Po tem odmoru se sestanek nadaljuje (druga sezona) po istem vrstnem redu kovin. Do zaključku druge sezone sledi opoldanski odmor, ki traja tri ure, nakar sledi tretja sezona in po petminutnem odmoru četrti sezona.

Ko zvonec oznani pričetek sestanka za cink, prične tajnik borze poslovanje za to kovino s pozivom: »Cink, gospodje, cink!« Nato sledijo ponudbe in povpraševanja po

sameznih mešetarjev, ki dvigajo ceno ali pa jo priliskajo navzdol. Cena, ki je dosežena v trenutku ko zazvoní zvonec in označi konec sestanka za cink, velja kot zaključna. Da ne bi nastale pri tem dvoumnosti obstoja poseben odbor, ki ob vsakokratnem zaključku ugotovi »zaključno ceno«. Ta odbor tvori trije člani borze in ga za vsak mesec na novo izvolijo.

Zakaj dnevno več sestankov? Na borzi se često dogajajo nenadni skoki cen, bodisi navzgor ali navzdol, ki vedno predstavljajo probleme o katerih se je težko odločiti, če človek ne razpolaga s potrebnimi informacijami. Kratak desetminutni odmor med prvo in drugo dopoldansko sezono omogoči posvet mešetarjev z njihovimi cenitvami. V ta namen so v borznih prostorih instalirani neštetih privatni telefoni. Opoldanski odmor pa je glede iskanja informacij še važnejši, uveden je namreč z namenom, da omogoči londonskim trgovcem, da se pred pričelkom popoldanskih sestankov informirajo o stanju na newyorški borzi. Ne smemo namreč pozabiti, da obstoja 5 ur razlike med londonskim in newyorškim časom. Ko se poslovni ljudje v New Yorku zjutraj (po njihovem času) zbudijo, imajo s pomočjo modernih telekomuni-

kacijskih sredstev, že na razpolago rezultate kupčij iz dopoldanskih sestankov borze v Londonu in lahko na osnovi teh podatkov pri nakupu ali prodaji na borzi v New Yorku ljudi že ustrezno ukrepajo. Prav opoldanski odmor pa omogoča londonskim trgovcem, da pri popoldanskem sestanku že razpolagajo s podatki o sestanku tistega dne v New Yorku.

Kot vidimo so sestanki zelo kratki in trajajo za vsako kovino po pet minut. Pogodbe sklenjene na borzi pa so v vsakem oziru obvezne in zato zahteva tak sestanek od mešetarja polno koncentracijo. Kljub temu, da se danes mnogi sestanki važnega značaja in s komplicirano tematiko vršijo mirno in brez hrupa, je borza lozadevno nekako starokopilna. Mešetariji vprijejo eden preko drugega, mahajo z listi papirja in poskušajo na drug način obrniti pozornost nase in na po njih izklicane cene. Mala raztresenost ali slabo slišana cena lahko pomeni za mešetarja ogromno denarno izgubo. Dostikrat je uspeh odvisen od tega kdo bo koga fizično prevpil. Toda to le v ilustracijo, da vidimo v kako viharnem vzdušju in nervoznosti se formirajo cene. Kdo in zakaj ter kako kupuje in prodaja na borzi? Trgovina je na borzi »promptna«, kar pomeni, da je posel sklenjen na borzi takoj (v nekaj dneh ali v istem mesecu) izvrši, ali pa »terminska«, kar pa pomeni, da se bo cink, ki je bil danes prodan dejansko dobavil po določenem času — recimo treh mesecih.

Nakupi kovin na borzi lahko služijo kritju potreb po določni kovini kot surovini, lahko pa imajo popolnoma finančni značaj. Drugi razlog je na prvi pogled manj razumljiv zato si ga ogledimo. Borzni »tečaj« kakor se imenuje cene, ki dnevno nastajajo na borzi kot rezultat ponudbe in povpraševanja, se iz dneva v dan spreminjajo. Razlike med temi tečaji tvorijo lahko za tistega, ki jih zna pravilno izkoristiti vir lepih dohodkov. Te razlike so včasih manjše drugič pa zopet zelo velike. Nikdar ni mogoče zanesljivo napovedati kako se bo gibal borzni tečaj. Če trgovec danes »terminsko« proda cink na tri mesece, kar se pravi, da se je kupec danes sporazumel o ceni, po kateri mu bo čez tri mesece cink dobavil, se lahko zgodi, da bo cena takrat, ko bo moral cink dejansko dobaviti, nižja. V tem primeru je z vnaprej sklenjeno pogodbo seveda zaslужil. Lahko si pa predstavljamo, da ne bo trgovec posebno vesel, če je cena med tem porasla in mora sedaj, ker se je pred tremi meseci s pogodbo zavezal, cink dati po ceni, ki je mnogo nižja od dnevne. Da se izogne riziku se v takih primerih običajno poslužuje metode proliprodaj; to se pravi če kupi cink na tri mesece, istočasno isto količino tudi terminsko proda. S tem se nevarnost izgube bistveno zmanjša, zmanjša pa seveda tudi možnost zaslужka. Takšnih transakcij se poslužujejo zlasti velike proizvodne firme v primerih, ko si morajo osigurati surovine po neki določeni ceni za večja in dalj časa trajajoča naročila.

Nihanja cen ali »tečajev« na borzi niso neznačajna. Za ilustracijo lahko vzamemo podatke zadnjih nekaj mesecev. Cena cinku na londonski borzi se je vse do konca meseca novembra 1955 vrstela okrog 88 do 90 LSTG (angleških funtov 1 Lstg = 1680 din). Ob novem letu pa se je tečaj dvignil že na 105 funtov, kar pomeni, da se je cena cinku v tem času dvignila za ca. 25.000 dinarjev pri eni toni, ali za več kot 15%. Kako ogromni zaslужki za tiste, ki so v tem obdobju prodajali in kako ogromne izgube za tiste, ki so v tem obdobju kupovali »promptno«, ti zneski predstavljajo, si lahko sami izračunamo.

Pravilo je, da se borzni tečaji sučejo okrog cene, ki krije stroške proizvodnje in daje povprečno stopnjo dobička tistim podjetjem, ki dosegajo svetlovno povprečje ekonomističnosti proizvodnje. Obdobja, ko iz konjunkturalnih razlogov borzne cene porastejo nad to raven, omogočijo delo tudi manj rentabilnim podjetjem. V obdobjih, ko pa cene zaradi tržnih depresij padejo pod to raven, pa predstavljajo trdno preizkušnjo za vsa podjetja, ki sicer delajo pod povprečnimi pogoji in vodijo čisto do zmanjšanja obsega obratovanja. V obdobju pred drugo svetovno vojno je tudi Cinkarna občutila vpliv dogajanj londonske borze, katere cene so odločilno vpli-

vale na obseg proizvodnje in ki je v določeni meri v okviru zgoraj opisanih terminskih transakcij, tudi omogočila v predvojnem času njen obstoj in določen razvoj.

Naši gospodarski ukrepi danes sicer izolirajo neposreden vpliv takih mednarodnogospodarskih dogajanj na delo našega podjetja, vendar če se bodo gospodarske prilike konsolidirale in normalizirale, bo brez dvoma treba ponovno sodelovati v takih tekmah za gospodarski uspeh, ki zahtevajo, da podjetje, ki hoče sodelovati, dosega v proizvodnji vsaj take rezultate, kot se dosegajo drugod po svetu.

Po osvobodilni smo bili prisiljeni vzeti vsakogar v lovarno, danes pa že lahko izbiramo in postavljamo na vodilna mesta naše ljudi, pa naj bo to v tovarnah, fakultetah ali kjerkoli. Tisti, ki še danes nihajo, bodo kaj kmalu spoznali, da je njihove oblasti konec, ker imamo že dovolj sposobnih socialistični družbi naklonjenih ljudi. Stremeti moramo, da bomo imeli vedno dovolj visoko izobraženih ljudi, ki bodo našega mišljenja. Politično negativnim ljudem pa moramo povedati, da za nje ni več mesta med nami, če ne bodo delali tako kot naša socialistična oblast zahteva. Štipendirali bomo samo tiste, ki bodo poleg svoje strokovne usposobljenosti predani še stvari socializma. Ti ljudje bodo delali po načelu, ki pravi, da je delavec danes tisti, ki upravlja. Prepričani smo, da bo naš novi komite delal v tem smislu, znal voditi in dajati navodila in po svojih članih pravilno zastopali ob vsakem primeru našo linijo. Če se ozremo na delo naših komunistov v zadnjih desetih letih in se ozremo po drugi strani na neaktivnost nekaterih vodilnih uslužbencev, ki niso sodelovali v širšem pomenu besede, ampak so izvrševali samo naloge, ki jim jih je nalagalo njihovo delovno mesto, po tem šele vidimo, kako težko in obenem plodno je bilo delo cinkarniških komunistov.

Petrin Albert — ekonomist-analitik

O rentabilnem gospodarjenju V NAŠIH GOSPODARSKIH OBRATIH

Dnes vemo, da je od načina proizvodnje, pri eni in isli strojni kapaciteti odvisna količina, kvaliteta in cena gotovega izdelka. S tem, da s sredstvi dela (s strojnimi napravami, stroji, orodjem itd.) nekaj proizvajamo, obremenjujemo strojno kapaciteto; če je ta tako obremenjena, da daje najekonomičnejšo proizvodnjo, pravimo, da je kapaciteta industrijskih naprav pravilno izkoriščena. Pri obremenitvi kapacitete pa lahko zelo pogrešimo, če bomo gledali samo na rezultat proizvodnje, ne da bi pri tem vodili strogega računa o načinu proizvodnje.

Za vsako instalirano kapaciteto moramo vedeti meje količinske obremenitve. Če so nam te meje poznane, potem lahko govorimo o ekonomični in rentabilni proizvodnji, potem lahko določimo, koliko časa nam bo instalirana industrijska kapaciteta služila. Mnogo je faktorjev, od katerih zavisi meja rentabilnosti. Za pravilno vodenje industrijske proizvodnje pa je nujno, da se spoznamo z vsemi faktorji, ki vplivajo na rentabilnost dela.

Kadar nekoga opazujemo pri delu, se često dogaja, da mu opazovalec pravi: »Kaj delaš! Se ti ja ne izplača! Tvoje delo ni donosno! Na kratko, delo ni rentabilno. Delaj to in tako, da se izplača — da bo rentabilno!« — Z drugimi besedami: rentabilno je ono delo, ki v jakšni meri poveča vrednost predmeta dela, da se ustvari višek dela — višek proizvodnje. Za naše nadaljnje razglabljanje je potrebno, da ta višek številčno izrazimo. Ko to izvršimo, vidimo da je rentabilno tisto delo, ki nam ustvarja dobiček. Dobitek pa je, kot bomo pozneje videli, razlika med ceno in vsoto vseh stroškov.

Na drugi strani je delo nerentabilno, kadar je vsota vseh stroškov večja od cene. V takem primeru ne moremo govoriti o dobičku, temveč o izgubi.

Rentabilnost je lahko večja ali manjša pa celo tudi negativna. Iz tega sledi, da se da rentabilnost meriti.

Za merilo rentabilnosti bomo vzeli višino dobička, torej vrednosno enoto — denar.

Na višino dobička vpliva več faktorjev, med temi tudi izkoriščanje proizvodnih kapacitet. Iz tega sledi, da vsem faktorjem pripada določena rentabilnost oziroma dobiček. Če je rezultat vpliva vseh faktorjev takšen, da ni dobička niti izgube, imenujemo to stanje **mejo rentabilnosti**.

Sposobnost neke strojne naprave, da daje koristne proizvode in koristno delo, imenujemo kapaciteto. Višino kapacitete merimo z merami odgovarjajočih izdelkov (komadi, kg, m³ itd.) Kapaciteta je pojem, ki je vezan na enoto časa in enoto za merjenje. Kapaciteta je popolna takrat, kadar se količina izdelka veže s časom, ki je potreben za njegovo produkcijo. (Komadov v sekundi, ton mesečno itd.)

Že pri projektiranju določene strojne naprave se računsko določi kapaciteta, kar je po navadi tudi maksimalna kapaciteta. To je takozvana teoretična kapaciteta. Ko je projektirana strojna naprava izdelana in montirana, se ob priliki tkzv. poiskusnega obratovanja izmeri delovna kapaciteta. Delovna kapaciteta je za čas prekinilve dela same strojne naprave manjša, od teoretične kapacitete. V rednem obratovanju pa bo ta strojna naprava pokazala še manjšo kapaciteto in to kapaciteto imenujemo **strojno kapaciteto**. (Se nadaljuje)

Izredna konferenca Zveze komunistov „Cinkarne“

Mislimo, da je potrebno, da v našem »Cinkarnarju« objavljamo izvlečke iz partijskih konferenc, ker imajo nekateri ljudje še vedno nejasne pojme o delu in dolžnostih oziroma pravicah partijscev. Še vedno mislijo da imajo člani ZK vse mogoče privilegije v podjetju, najdejo se pa tudi taki, ki trdijo, da imajo člani partije celo višje plače. Taka naziranja izvirajo delno iz nepoučenosti, delno so pa posledica neresničnih parol, katere se nameroma trosijo, da bi s tem ustvarili nerazpoloženje v kolektivu.

Smatramo, da so smernice Zveze komunistov, obenem tudi smernice vsem ostalim organizacijam, kakor poedincem, zato hočemo v tem članku nanizati nekaj bistvenih misli iz minule konference.

Naloga vseh članov partije je s skupnim in neumornim delom pobijati te neresnične parole.

Ob združitvi obeh podjetij, bivše »Cinkarne« in bivše »Kemične lovarne« so se pojavile težave kakor v organizacijskem po-

gledu podjetja, tako tudi v naših organizacijah. V začetku smo v naše organizacije odnosno odbore postavljali ljudi nekako po proporciju, kar je izzvenelo kakor da še vedno obstojata dve podjetji. Tu smo grešili, ker v naše odbore nismo poslavljali ljudi, ki so najboljši in to brez razlike kateri obrat zastopajo. Zato sta se avtomatično ustvarjali dve struji. To je bila logična posledica prej navedenih napak, katero je omogočila še sama struktura podjetja. Ta situacija je imela za posledico različne nesporazume v škodo podjetja. Komite je o vseh teh stvareh razpravljal, razen tega pa še o nezainteresiranosti nekaterih obratovodij do današnje stvarnosti, dalje o odnosih med vodilnim tehničnim kadrom in člani partije. Zgodilo pa se nam je še povrh, da nismo imeli srečne roke pri volitvah v sam tovarniški komite.

Novoizvoljeni tovarniški komite je sklenil prekiniti s prej opisanim načinom dela, da bi se situacija čim prej popravila.

V zadnjem času so se razširile govorice češ, da je naše gospodarstvo na slabi poli, da pol, katero smo prehodili v zadnjih desetih letih ni bila pravilna in da se sedaj kažejo posledice. Tem govoricam moramo napraviti konec ter dokazovati, da je bila ta pol edino pravilna, kajti brez izgradnje težke industrije in elektrifikacije ni mogoče ustvariti pogojev, ki so potrebni za dvig življenjskega standarda. V tistem času je bilo potrebno prilegniti golovo število delovne sile z dežele, katero pa moramo sedaj, ko smo v glavnem dosegli golovo stopnjo industrializacije vrniti kmeljištvu. Na ta način bomo dvignili kmeljiško proizvodnjo, ki danes trpi zaradi pomanjkanja delovne sile.

Na konferenci je padel sklep, da člani, ki so mlajši in nedisciplinirani ne spadajo v naše vrste. Če hočemo izvrševati vse naloge ki nam jih nalaga partija, moramo biti disciplinirani in usposobljeni, da bomo v vsakem primeru znali zastopati našo idejo. Ne smemo se ozirati na tiste, ki uvajajo v tovarni zopet gospode, na drugi strani pa naj bi bili tovariši le tisti, ki bolj socialistično mislijo. Člani partije morajo biti za vzgled ostalim članom kolektiva tako po svoji poštenosti, odkritosrčnosti in strokovnem delu. Nenehno morajo dvigati ideološko-politično raven. V člansko ZK moramo vključevati vse one, ki zdravo mislijo in so pripravljeni sodelovati. Organizacija ZK mora tako po svojem ugledu in svojem delu zavzemati vodilno mesto v vseh dejavnostih kolektiva. V teh par vrsticah smo prikazali smer dela naše konference in upamo, da bo rodila zaželene plodove, po drugi strani pa hočemo prikazati zlonamernežem, ki gledajo v članih partije nepotrebne ljudi, njih delo, ki ima samo en cilj t. j. koristiti skupnosti.

Važnejši sklepi delavskega sveta in upravnega odbora

Na 57. seji upravnega odbora se je obširno razpravljalo o reorganizaciji in so bile izglasovane tudi personalne spremembe. Upravni odbor je potrdil tudi ustanovitev posebne komisije, katero bo imela naslednje naloge:

1. Pripravo perspektivnega plana podjetja.
2. Pripravo idejnih predlogov in osnutkov za bodočo investicijska dela podjetja.
3. Studij izboljšave tehničnih ter tehnoloških postopkov proizvodnje.
4. Proučevanje razširitve asortimentov.

Upravni odbor je proučil osnutek poslovnika podjetja in na novo predvideno shemo, ter je oboje soglasno sprejel. Prelresel je tudi izvršitev operativnega plana za mesec oktober in predvideni plan za mesec november. Odobrene so bile nagrade fistim, ki so delali pri cinkovem belilu. Med številnimi ostalimi sklepi je upravni odbor postavil tudi komisijo za izdelavo novega tarifnega pravilnika. V komisiji so bili imenovani tov. Petrin, ing. Stegenšek ter Štajner.

Delavski svet je imel dne 25. novembra 1955 izredno sejo, na kateri so obravnavali uspehe 10-letne socialistične graditve Cinkarne. O uspehih doma smo poročali že v prejšnji številki Cinkarjarja.

Na 58. redni seji upravnega odbora z dne 21. dec. 1955 je upravni odbor prelresel izvršitev operativnega plana za mesec november ter je sprejel operativni plan za mesec december. Pri tem se je razpravljalo o lomih valjev v valjarni ter se sklenilo, da poda komisija strokovnjakov iz drugih podjetij svoje mnenje o teh lomih. Obravnavali so tudi parno grelje kemičnih obratov, ter je bilo poverjeno tehničnemu vodstvu, da slednje uredi. Komercialni direktor je podal komercialno poročilo in to predvsem o nabavi surovin ter prodaji proizvodov. Zaradi nizkih cen nekaterih proizvodov na evropskem tržišču, se je sklenilo, da se poišče nova tržišča ter obiščejo nekatere države kot Saudsko Arabijo, Egipt ter Libanon naši zastopniki. Pri iskanju novih zvez ima tudi Zvezna trgovinska zbornica svoj interes, ki bo delno krila polovanje naših zastopnikov. Razpravljalo se je tudi o investicijskem vprašanju prazilnih naprav z ozirom na to, ker je bilo lozadevno že izdelan elaborat in ga je komisija tudi že prelresla. Ostaja le še vprašanje izbire sistema in bo nujno potrebno predložiti pred dokončno odobritvijo 3 konkurenčne ponudbe iz zapada ter najmanj

dve iz vzhoda. V svrhu pribave ponudb se se odborila potrebna polovanja v inozemstvo.

Problem prodaje superfosfata ostane še vedno odprt, ker ni kupcev in ni izgleda, da bi se uredba o lozadevnih regresih izpremenila. Po podatkih kmetijske zbornice bi naj v letu 1956 izdelali 2.500 t modre galice, vprašanje pa je, ali bomo dobili za to proizvodnjo potreben baker. Upravni odbor je načelno pristal, da se za Novo leto obdario ofroci cinkarnarjev. Sindikalna podružnica je predložila obširen program kulturno prosvetnega dela v letu 1956 ter je zaprosila za primerno dotacijo. Upravni odbor je načelno usvojil predlog, dokončno besedo pa bo o tem izrekel delavski svet.

Upravni odbor je sprejel tudi sklep, da se letošnji dopusli ne morejo podaljšati tako, da bi se izrabili v naslednjem letu ter da se neizkoriščenih dopuslov ne bo izplačevalo.

Razpravljalo se je tudi po predlogu sindikalne podružnice o podaljšanju odmora ter o ponovni otvoritvi okrepevalnice. O obeh predlogih je bil sprejet sklep, da bi predlogu bilo možno ugoditi ob danih pogojih, to je predvsem v kolikor bi se držala disciplina tako ob pričetku kakor ob koncu dela ter če bi okrepevalnica po izdelanih pravilih in v redu poslovala.

Načelno se je tudi sklenilo, da se ambulanta osamosvoji ter so bili predlagani v upravni odbor ambulante s strani Cinkarne tov. Lončar Ivan, Murovič Drago in Žele Pavel.

Za prevoz kurjave, ozimice in selitve s tovarniškim avtom bo podjetje v bodoče zaračunalo koristnikom iz našega kolektiva v višini 30 din za km, razlika pa se bo izplačevala iz viška.

Ker je opažati, da se zaščitna sredstva ne uporabljajo, je upravni odbor sklenil, da morajo obratovodje poostriiti kontrolo uporabe.

ki smatrajo, da sindikati niso potrebni, niti samo delavsko samoupravljanje. Potrebna je povezava z obeh strani, kajti izoliran danes nihče ne more delati. V kolikor bi se v kakšnem oddelku pojavil takšen poedinec, ga je treba zamenjati z novim, ki bo imel socialistične odnose.

Navedli smo nekaj misli naše sindikalne podružnice, katere je skupno z upravo dolžna skrbeti za boljšo organizacijo, večjo proizvodnost in za boljše odnose med ljudmi. Družba nam nalaga golove obveznosti, mi pa smo dolžni, da ustvarimo boljše pogoje našemu delavcu.

Občni zbor sindikalne podružnice

Občni zbor naše sindikalne podružnice lahko smatramo kot uspel. Iz debate se je izkristalizirala cela vrsta ugotovitev, ki so rodile sklepe odnosno smernice za bodoče delo naše podružnice. Občni zbor je dokončno potrdil, da je najvažnejša naloga sindikatov strokovna in politična vzgoja našega delavca, njega usposabljanje za organe delavskega samoupravljanja in pa strokovno usposabljanje.

Občni zbor je posvetil dosti pažnje kadrovskega vprašanja, katerega smo v preteklih letih precej zanemarili, tako po upravni liniji, kakor tudi v naši sindikalni podružnici. Ugotovitev, da sedanjí delavski svet strokovno ni na listi višini kakor bi moral biti, meče slabo luč tudi na našo sindikalno podružnico, ki ni bila v slanju do konca izpeljati niti enega tečaja za člane delavskega samoupravljanja. V sistemu samoupravljanja poslajajo sindikati ena izmed vej tega organizma, ker s svojimi posebnimi nalogami izpopolnjujejo splošni sistem samoupravljanja. Zaščitna vloga sindikata pa je v kolektivni delavski kontroli za odpravljanje pomanjkljivosti v organih delavskega samoupravljanja.

Zadnji občni zbor podružnice naj bi bil mejnik v delu. Novi upravni odbor je zadolžen za organizacijo in izvršitev sklepov, ki bodo čimprej pripomogli k strokovno-političnemu dvigu našega delavca. Borili se mora proti brezbriznosti delavca do dogajanj v naši tovarni in našem gospodarstvu sploh. Mnogo je še članov našega kolektiva, ki pri delu v tovarni sledijo svoje moči za popoldansko delo na svojem posestvu. Vse politično delo pa sloni na ramah nekaterih članov naše podružnice.

Obširna je bila diskusija o storilnosti dela in delovni disciplini. Delegali so ostro obsodili takozvane »plavkarje« in zahtevali energičnih mer proti listim, ki hočejo lenariti na račun drugih. V diskusijo je posegel tudi tovariš direktor podjetja in prikazal delegatom ogromne izgube, ki nastajajo na račun nediscipline. Apeliral je na predstavnike sindikata, naj tudi sindikalna organizacija vzgojno pomaga pri odstranjevanju pomanjkljivosti. Nepopoljšljivce pa bo treba odstraniti iz kolektiva.

Iz poročil in diskusije je bilo razvideti, da še dobršen del zaposlenih ni včlanjen v sindikat. Diskusija je pokazala, da leži nekaj krivde vsekakor pri poverjenikih, ki niso pravočasno zajemali novodošlih delavcev in uslužbencev. Vendar so bili delegali mnenja, da je prvenstvena dolžnost vsakega, da se takoj ob vstopu javi pri sindikalni podružnici. Proti listim, ki pa iz zakrnjenosti nočejo biti člani podružnice, pa bodo zavzeli pododbori potrebne korake.

Po tem občnem zboru se menda nihče ne bo več izpraševal, kaj naj sploh še sindikati delajo, ko imamo vendar organe delavskega samoupravljanja? Delo je ogromno in težko ter zahteva strokovno in politično močne ljudi, da bodo kos nalogam, katere jim je zadal občni zbor.

ŠE O KADRIH...

Na občnem zboru sindikalne podružnice se je razvila diskusija o kadrovskega vprašanju. Ker je to vprašanje zelo važno in so ravno sindikati poklicani, da o tem razpravljajo, hočem s tem člankom nekako dopolniti diskusijo, ki se je vodila na občnem zboru.

Pri reševanju kadrovskega vprašanja bo brez dvoma koristno, če se spomnimo na klasično Feylovo definicijo upravljanja. Ta definicija pravi: predvidevati, planirati, organizirati, ukazovati, kontrolirati in koordinirati. Ob nastavitvi moramo paziti, če ima človek navedena svojstva. Vsak človek ne more imeti vseh navedenih svojstev, zato je treba oceniti, kakšno svojstvo zahteva poedino delovno mesto in tako poiskati primerno osebo.

Predvidevanje omogoča sredstva za proučevanje bodočnosti in postavljanje planov. Organizirati pomeni izgraditi strukturo podjetja, tako materialno kakor ljudsko. Ljudsko omenjamo zato, ker posebno v socialističnem sistemu dela marsikdaj pozabljamo na upravljalce oziroma na organizacijo upravljanja v naši deželi. Pozneje, ko smo stvar že izpeljali, se pokaže da stvar ni pravilna, ker je bila izdelana v ožjem krogu. Ukazovati se pravi, obdržati aktivnost osebja. Koordinirati pomeni preveriti ali je vse v soglasju s postavljenimi pravili o izdanih nalogah.

Hiter razvoj moderne tehnologije povzroča poenostavljenost proizvodnje. S tem pa tudi poenostavljenost planiranja, organiziranja, zapovedovanja, koordinacije in kontrole. Tega se zavedamo vsi. Nasprotno pa postaja človek vsak dan važnejši faktor v proizvodnji. Še tako izpopolnjena tehnična oprema ne dovede do uspeha, če človek, ki dela v proizvodnji, ni usposobljen, če delo ni organizirano tako, da se s čim manjšim naporom in s čim krajšim časom doseže čim večji učinek. Po osvoboditvi so se družbene prilike pri nas temeljito spremenile. Delavski pokret naglo raste, z njim pa tudi zavest delavcev, njih vpliv, zato je nujno, da se mora

novi nasialemu položaju prilagoditi tudi naš tehnični kader. Nekateri trdijo, da je danes z ljudmi težko delati, da ne ubogajo in da jih je vojna oziroma parola naše demokracije pokvarila. Eno je sigurno, da obstoja velika razlika med kapitalističnim sistemom in našim sistemom upravljanja podjetij po delavcih. Zato mora tehnični kader biti zelo razgledan, če hoče svoje dolžnosti v novo nastali situaciji opravljati tako, kakor je potrebno.

V predaprilski Jugoslaviji se je od inženirjev zahtevalo predvsem strokovno znanje. Na odnose podrejenih do nadrejenih in obratno, se ni polagala pažnja v tem smislu kakor danes. Danes se od visoko kvalificiranega kadra zahteva poleg strokovnega znanja še tovariško sodelovanje in razumevanje do svojih podrejenih. Če hoče vodilni kader obvladati nov način odnosov do podrejenih, mora paziti, na naslednje momente:

1. da drži svojo besedo proti delavcem;
2. da ufrdi pravila discipline in jih nikdar in v nobenem primeru ne izpreminja.
3. da postopa z vsemi enako;
4. da zna hrabriti ljudi, da govorijo in predlagajo;
5. da se zna prilagoditi tako, da bo v kolektivni vedno vladalo dobro razpoloženje.

Nekateri morda mislijo, da so popolni pri svojem delu in da boljšega načina ni mogoče najti. Tako mišljenje pa je popolnoma zgrešeno, ker se oblike dela stalno izpopolnjujejo in se nikdar ne povračajjo na stare nazaj.

Naši strokovnjaki bi morali biti v tesni dobri povezavi s sindikalnimi podružnicami po oddelkih, ker bodo v odborih sigurno našli dobre in napredne ljudi, ki vodijo svoj kolektiv. Do neke mere taki odnosi pri nas že obstojajo, vendar se še najdejo poedinci,

ŠAH

Dne 6. 11. 1955 se je v Celju vršilo srečanje med kolektivni Strojne tovarne iz Trbovelj in Cinkarne. V okvirju tega tekmovanja je bilo odigrana revanžna šahovska tekma, katero je naše moštvo odločilo v svojo korist z rezultatom 4:2.

Rezultati posameznih srečanj:

1. Mišura : Cenc	1 : 0
2. inž. Pipuš : Sever	½ : ½
3. Snajder : Drobež	1 : 0
4. inž. Stegenšek : Drnovšek	1 : 0
5. Trojak : Blaznik	0 : 1
6. inž. Marjanovič : Rajavec	½ : ½

Po tekmi je bil odigran brzoturnir po Ševeniškem sistemu v katerem je zmagalo naše moštvo in sicer z 19½ : 16½ točk. Najboljša igralca na tem brzoturnirju sta bila Mišura in inž. Marjanovič.

Tudi to srečanje, kakor prvo v Trbovljah, je bilo zaključeno v res prijateljskem vzdušju in bo ostalo vsem v prav lepem spominu!

Brzoturnirji

Odigrani so bili trije brzoturnirji, ki so se takole končali: V novembru je sodelovalo sedem igralcev in je zmagal Vrhovec s 6 točkami 100%, drugi Mišura 5 točk, tretji inž. Pipuš 4 točke, četrti Jančič 3 točke, peti Snajder, šesti Lebič, sedmi Persolja.

Na decembrskem brzoturnirju je bilo osem

udeležencev. Zmagal je Snajder s 6 točkami, drugo in tretje mesto si delila inž. Pipuš in Trojak s 5 točkami, četrti Persolja 4 točke, peti Počivalšek 3½ točke, šesti Jančič, sedmi in osmi inž. Marjanovič in Jonke Franc.

Na prvem letošnjem brzoturnirju je sodelovalo 10 igralcev. Zmagal je inž. Pipuš z 8 točkami, drugi Snajder 6½ točk, tretje in četrto mesto si delita Dečko in Trojak s 6 točkami, peto in šesto mesto si delita Persolja in Marjanovič ml. z 4 točkami, sedmi Mraz 3½, osmi Lebič 3, deveti in deseti inž. Stegenšek in Jančič.

Tekmovanje v počastitev Dneva JLA

Dne 20. decembra je odigral ČSK šahovsko tekmo s pripadniki celjske garnizije v počastitev Dneva JLA. Zmagal je ČSK v razmerju 21 : 9. Na tej tekmi je nastopilo tudi osem cinkarnarjev, ki so dosegli odlične rezultate 7 : 1, in sicer sta remije oddala le Mišura in Trojak. Zmagali so: Vrhovec, Snajder, inž. Pipuš, Jonke, Dečko in Mraz.

Prvenstvo Cinkarne

Šahovska sekcija Cinkarne razpisuje turnir za prvenstvo v letu 1956. Turnir se prične v ponedeljek, dne 20. februarja. Pravico udeležbe imajo vsi igralci, člani našega kolektiva.

4. Pirc Ivan	100 krogov
5. Drnovšek Beno	93 krogov
6. Merzel Vinko	78 krogov

Skupaj 602 kroga

5. Dne 13. nov. 1955 smo organizirali strelsko tekmovanje z zračno puško. V zelo ostri konkurenci je naša strelska družina zasedla II. mesto v moški in ženski ekipi. Na tem tekmovanju so sodelovale naslednje strelske družine:

1. Cinkarna, 2. Tempo, 3. Iva Lola Ribar, 4. Branka Ivanuša, 5. Melka, 6. Beton, 7. Kovanar Štore.

Posamezni rezultati naših strelcev:

SD. Cinkarna — moški:

1. Kukovič Marlin	120 krogov
2. Persolja Vinko	118 krogov
3. Pokelšek Franc	116 krogov
4. Jelen Emil	114 krogov
5. Sinanovski Naip	102 kroga

Skupaj 570 krogov

S. D. Cinkarna — ženske:

1. Kovač Silva	105 krogov
2. Čalcer Vali	104 kroge
3. Esih Vilma	97 krogov
4. Lubej Mira	90 krogov
5. Pavlin Štefka	84 krogov

Skupaj 480 krogov

6. Strelska družina »Cinkarna« je sporazumno s športnim odborom Cinkarne organizirala patrolni tek in to tek po zemljepisni karti. Dolžina te tekmovalne proge je bila okoli 8000 m in to izpred Hotela Evropa po Razlagovi ulici preko Anskega vrha do strelišča pri Petričku na katerem se je streljalo in nazaj do Hotela Evropa. Tekmovalna proga je bila zelo težka in se je tega tekmovanja udeležilo 6 ekip iz štirih strelskih družin iz Celja mesta. Organizacija tega tekmovanja je bila odlična in jo lahko po kvaliteti prištevamo v republiško merilo. Žal se je temu tekmovanju odzvalo vse premalo strelskih ekip. Našo strelsko družino so na tem tekmovanju zastopale tri ekipe in še: Tempo 1 ekipa, Ivo Lola Ribar 1 ekipa in S. D. Branko Ivanuša 1 ekipa. Vrstni red teh ekip je bil naslednji: 1. SD Tempo, 2. SD Cinkarna I, 3. SD Cinkarna III, 4. SD Cinkarna II, 5. SD Branko Ivanuša in 6. SD Ivo Lola Ribar. Prvo ekipo Cinkarne, katero je dosegla na tem tekmovanju II. mesto so sestavljali naslednji tekmovalci: Kukovič Marlin, Persolja Vinko in Koren Karl.

7. Strelska družina »Cinkarna« je dne 18. dec. 1955 sporazumno z mestnim strelskim odborom organizirala patrolni tek v počastitev Dneva JLA. Tega tekmovanja se je udeležilo 23. moških in dve ženski ekipi. Naša družina je bila zastopana s tremi moškimi ekipami in z eno žensko ekipo. Uspeh, za katerega smo si prizadevali z enomesečnim treningom nam ni ušel. To pol je naša strelska ekipa v sestavi: Persolja Vinko, Vidovič Marlin in Kragolnik Marjan zasedla I. mesto med 23 ekipami. Prav tako je bila uspešna naša druga ekipa v sestavi Koren Karl, Sinanovski Naip in Jančič Stanko, katero je na tem tekmovanju zasedla II. mesto. Na tretje mesto se je plasirala ekipa S. D. Tempo in tako dalje. Prav tako je bila uspešna naša ženska ekipa, katero je prvič nastopila na patrolnem teku ter izboljšala Celjski rekord za nekoliko krogov. Za žensko ekipo so bile uspešne Pavlin Štefka, Kovač Silva in Obreza Jožica. Iz zgoraj navedenih rezultatov je razvidno, da so se naši strelci zavedali pomembnosti teh tekmovanj. Za osvojitve I. mest v moški in ženski konkurenci smo prejeli dva prehodna pokala.

8. Poleg vseh navedenih tekmovanj, je naša strelska družina dne 26. dec. 1955 svečano proslavila najpomembnejši dan in to dan razvilja prapora. Te svečanosti se je udeležilo 15 naših najboljših strelcev in najbolj agilnih članov. Prapore je sprejelo pet najboljših strelskih družin iz celjskega okrožja. Našemu praporu je bil božer zvezni poslanec Franc Leskovšek-Luka. Ker pa je bil službeno zadržan, ga je zastopal njegov zastopnik Miran Cvenk, podpredsednik OLO. Strelski prapor je prevzel znani član Pevec Jože.

STRELSTVO

Strelska družina »Cinkarna« je v počastitev Dneva republike izvedla naslednja strelska tekmovanja:

1. Dne 14. dec. 1955 smo organizirali strelski dvoboj s strelsko družino »Franc Rozman« Laško. Tekmovanje smo izvedli z vojaško puško na daljavo 300 m. Vsako strelsko družino je zastopala ena petčlanska ekipa. Končni izid tega tekmovanja je naslednji:

1. S. D. Cinkarna:	315 krogov
2. S. D. Franc Rozman	223 krogov

Posamezni rezultati:

S. D. Cinkarna:

1. Persolja Vinko	71 krogov
2. Koren Karel	70 krogov
3. Kukovič Marlin	64 krogov
4. Obreza Jožica	56 krogov
5. Kovač Silva	54 krogov

Skupaj 315 krogov

S. D. Franc Rozman, Laško:

1. Mak Franc	63 krogov
2. Kavčič Janez	48 krogov
3. Rafeld Zmago	45 krogov
4. Horjak Mihael	44 krogov
5. Mlakar Ivan	23 krogov

Skupaj 223 krogov

2. Dne 21. dec. 1955 smo organizirali strelsko tekmovanje s strelsko družino »Beton« Celje in to z zračno puško. Vsako družino je zastopala po ena štiričlanska ekipa; ter je bil končni izid tekmovanja naslednji:

1. S. D. Cinkarna	470 krogov
2. S. D. Beton, Celje	351 krogov

Posamezni rezultati:

S. D. Cinkarna:

1. Koren Karl	132 krogov
2. Pavlin Štefka	118 krogov
3. Kukovič Marlin	116 krogov
4. Obreza Jožica	104 kroge

Skupaj 470 krogov

S. D. Beton, Celje:

1. Vidic Stanko	104 kroge
2. Gorjup Stanko	90 krogov
3. Veršič Ivan	83 krogov
4. Novak Stanko	74 krogov

Skupaj 351 krogov

3. Športni odbor Cinkarne je dne 23. decembra 1955 organiziral športno tekmovanje s športniki Strojne tovarne Trbovlje. Tekmo-

vanje se je vršilo v Trbovljah. Na tem tekmovanju je bilo zastopanih več pačog športnikov našega kolektiva, med njimi tudi strelci. Tekmovali smo z vojaško puško na daljavo 300 m. Vsak kolektiv je zastopala po ena petčlanska ekipa. Izid tekmovanja je bil naslednji:

1. S. D. »Cinkarna«	456 krogov
2. ST Trbovlje	229 krogov

Posamezni rezultati:

S. D. Cinkarna:

1. Persolja Vinko	120 krogov
2. Kukovič Marlin	102 kroga
3. Obreza Jožica	95 krogov
4. Vidovič Marlin	81 krogov
5. Sinanovski Naip	58 krogov

Skupaj 456 krogov

S. T. Trbovlje:

1. Fabjan Franc	85 krogov
2. Drnovšek Ivan	51 krogov
3. Pirc Ivan	42 krogov
4. Drnovšek Beno	31 krogov
5. Planinc Jože	20 krogov

Skupaj 229 krogov

4. Dne 6. 11. 1955 je športni odbor Cinkarne organiziral povratno srečanje s športniki S. T. Trbovlje, katero se je tokrat vršilo v Celju. Tega tekmovanja so se udeležili tudi strelci. Tekmovanje smo izvedli z zračno puško, ter je vsak kolektiv zastopala po ena šestčlanska ekipa. Končni izid tega tekmovanja je bil naslednji:

1. S. D. »Cinkarna«	709 krogov
2. S. T. Trbovlje	602 krogov

Posamezni rezultati:

S. D. Cinkarna:

1. Pokelšek Franc	128 krogov
2. Horvat Bojan	125 krogov
3. Kukovič Marlin	119 krogov
4. Jelen Emil	119 krogov
5. Obreza Jožica	114 krogov
6. Kovač Silva	104 krogov

Skupaj 709 krogov

S. T. Trbovlje:

1. Fabjan Franc	119 krogov
2. Kolšek Anton	109 krogov
3. Drnovšek Ivan	103 kroge